from the

FIELD

випуск №19, Січень-Лютий 2011

У цьому номері:

Ми не хочемо їхати додому!

Збереження зникаючої мови

Дайджест Корпусу миру США в Україні. Видається один раз на два місяці.

Збереження зникаючої мови

Фасад будинку де знаходиться Кримсько-татарська бібліотека ім. І. Гапчинського у Сімферополі

Уявіть собі таку трагічну ситуацію, коли ви мали під примусом залишити свою Батьківщину, потім повернулися через 50 років, і побачили що у вашій оселі уже хтось живе, ваше село дуже змінилось, роботи нема, і юридичних прав також. Ви могли б зберегти сім'ю? Вашу громаду? Вашу культуру?

18 травня 1944 року всі татари були примусово вигнані зі своїх будинків у Криму та депортовані до віддалених радянських республік (Узбекистан, Таджикистан, Казахстан). В Указі Державного комітету оборони №.5859сс, Сталін стверджував, ці "спецпереселенці" можуть взяти з собою одяг, предмети побуту, і "до 500 кг їжі на сім'ю" – це все! І як тільки вони оселилися на нових землях, їм було заборонено говорити своєю рідною мовою. Сталін стверджував, що кримські татари співпрацювали з ворогом під час Великої Вітчизняної війни. Цей наклеп "масової зради" з тих пір було спростовано вченими і в кінцевому рахунку відмінено Радянським урядом у 1967 році.

З початку 1990-х, тисячі кримських татар повернулися в Україну. З тих пір вони боролися за те, щоб заново побудувати своє життя, домагатися голосу в політиці незалежної України, і знаходили способи зберегти свої цінності і традиції.

Сьогодні кримські татари знаходиться під загрозою втрати цих незамінних частинок, які тримають їхню разом: обряди, звичаї, історія та мова. Доброволець Корпусу миру Барбара Візер, що працює у кримськотатарській бібліотеці імені І. Гаспринського в Сімферополі, дізналась, що кримськотатарська мова знаходиться під загрозою зникнення, і ЮНЕСКО додала її до Червоної книги мов, що зникають.

Сьогодні є ризик втрати кримськими татарами тих незамінних частинок, які утримують їхню культуру разом.

Яку роль тут може відіграти Корпус Миру? Барбара зі своєю колегою Надією Яг'єю, провідним методистом бібліотеки, побачили що бібліотекарі потенційно могли б відігравати ключову роль в збереженні мови, якби вони мали інструменти і пройшли відповідний тренінг. Вони розробили семінар, що мав на меті навчити навичкам у галузі збереження мови, заохоченні терпимості і поваги до етнічної різноманітності. Як написала

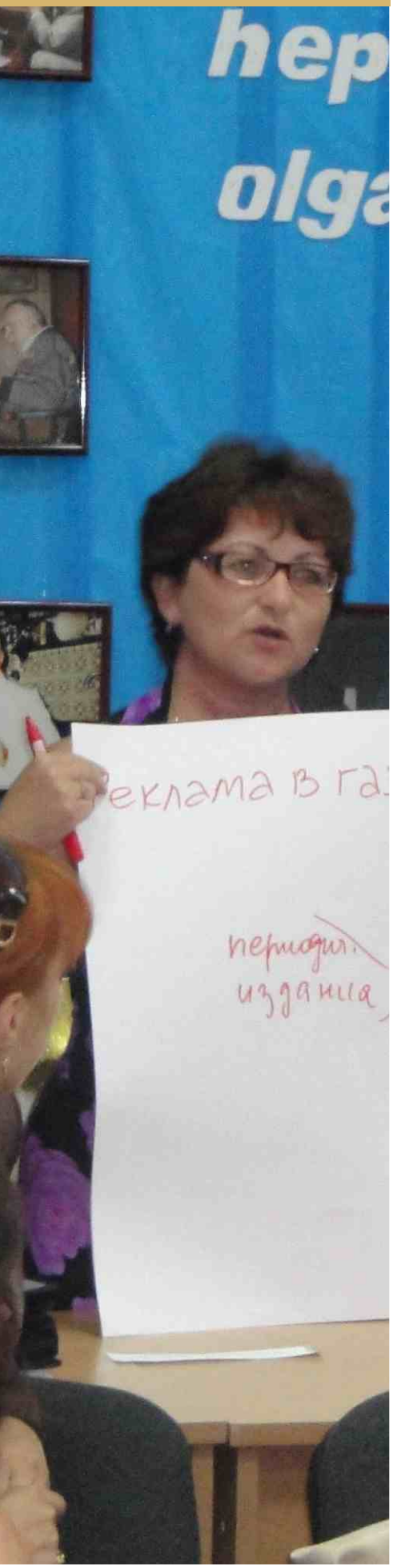

Барбара у своїй заявці на отримання малих проектів Корпусу миру, “Не тільки відродження і збереження кримськотатарської мови необхідно для виживання кримськотатарського народу, це також необхідно для діалогу між культурами, що так важливо в багатонаціональному суспільстві Криму". Першим етапом цього проекту був дводенний семінар, проведений в Сімферополі в червні 2010 року. У ньому взяли участь історики, лінгвісти і культурологи, що представляли 23 централізовані бібліотечні системи Криму.

Крім огляду кримськотатарської мови, історії та літератури, бібліотекарі дізналися що вони можуть:

- використовувати свої бібліотеки для надання допомоги в збереженні мови;
- використовувати нові технології в своїх проектах;
- заохочувати терпимість і взаєморозуміння серед членів громади, і
- заохочувати волонтерський рух для покращення життя у їхніх громадах.

Барбара відчувала, що учасники пішли з семінару з новими силами, і що це навчання “додало ще один крок у довгому шляху до етнічної терпимості на Кримському півострові”. Надія зауважила, що у своїх відгуках учасники підкреслили свою готовність "навчити своїх колег у бібліотечній системі та проводити районні та міські семінари на цю тему ".

Другий етап включав прямі контакти з бібліотекарями у їхніх громадах. Співробітники бібліотеки ім. Гаспринського їздили до кримських сіл з ноутбуками, що мали доступ в Інтернет, проекторами, і камерами, щоб допомогти бібліотекарям проводити презентаці та давати відповіді на болючі питання свого власного народу.

Бібліотека, де працюють Барбара і Надія, також відіграє важливу роль в збереженні кримськотатарської мови в її письмовій формі. Бібліотека ім. Гаспринського прагне стати найбільшою колекцією документів не тільки в кримськотатарській мові, але також документів і про кримських татар на інших мовах. У даний час вона є державним сховищем таких рукописів і документів. Колекція нараховує понад 32000 книг і 9000 наборів журналів і газет плюс інші важливі роботи, написані турецькою та іншими тюркськими мовами.

Крім того, співробітники бібліотеки займаються укладанням національної бібліографії та бази даних кримськотатарських книг та документів, під назвою "Пам'ять народу". У майбутньому планується оцифрування всіх цих ресурсів, щоб запропонувати більш широкий доступ до громадськості і дослідників — ще один важливий крок у боротьбі за збереження зникаючих мов!

Кримськотатарська бібліотека ім. І. Гаспринського знаходиться на вул. Самокиша, 8 в Сімферополі. Вебсайт бібліотеки: www.kitaphane.crimea.ua.

Ми не хочемо їхати додому

У вересні 2009 року після завершення успішної програми літніх таборів Корпусу миру вчителі англійської мови Недригайлівської школи почали обговорювати плани на наступний рік. Разом з волонтером Корпусу миру Крістін Нолд, вони подали документи на здобуття малих проектів Корпусу миру для розробки програми сталого розвитку у своїй громаді. У рамках запропонованого проекту щотижневі тренінги вчителів і розробка навчальних програм, курси з лідерства і надання послуг для учнів дев'ятого класу, літній табір для дітей з четвертого класу, розроблений учнями дев'ятого класу, що пройшли курс лідерства.

Першим кроком було завершення малого проекту Корпусу миру. "Одною з кращих порад, що я отримала від Мері Тітер, одної з наших тренерів", сказала Нолд, було "залучити членів громади до процесу написання гранту. Цей проект не був би настільки успішним без участі наших викладачів від самого початку". Вчителі англійської мови працювали разом над бюджетом, цілями і завданнями проекту, а також розробляли стратегічний план. "Це [написання гранту] ми робили вперше", сказала Катерина Миколаївна Воропа. Марія Йосипівна Коваль додала: "Це було щось зовсім нове для нас, ми ніколи не робили цього, але тепер ми розуміємо, як це зробити. Ми були дуже зацікавлені в цій роботі, і ми зробили все можливе, щоб виграти." У листопаді грант був затверджений і вчителі почали радитись щодо розробки розкладу семінарів з надання послуг.

З листопада 2009 по червень 2010 вчителі англійської мови зустрічалися ввечері щосереди для обговорення планів проекту, розробки навчальних програм, а також внесення змін до стратегічного плану. У січні 2010 року розпочався курс навчання лідерству та наданню послуг. Відповідаючи на питання про те, як вплинув цей семінар на учнів дев'ятого класу, Марія Коваль заявила: "Вони отримали багато від нього. Перш за все, вони дізналися, як спланувати бюджет, як розробити різні проекти, найголовніше, що вони поліпшили свої мовні навички і збагатили свої знання того, як бути лідером ". Вона додала, що студенти також дізналися, "як працювати в групах", і що тепер вони, "не копіюють те, що вони дізналися або прочитали, а намагаються підходити творчо і розвивають уяву."

На початок червня 2010 року, учні дев'ятого класу завершили семінар з лідерства і були готові приступити до роботи в якості добровольців-консультантів у таборі. Тетяна Іванівна Бузова зауважила: "Вони думали

Учні дев'ятого класу грають у м'яч

Учні четвертого класу радіють на уроці

про лексику, теми, і в них було багато уроків з лідерства, отож вони вивчили, як організувати все і як зробити так, щоб програма була цікавою для молодших школярів." Вона продовжила, що протягом усього табору учні були "дуже серйозними, відповідальними і надійними." Тетяна Вікторівна Дубінк додала, що вони "були як справжні вчителі!"
Одним з найприємніших моментів проекту для вчителів англійської мови було бачити реакцію четвертого класу на програму, що для нього розробив дев'ятий. Марія Коваль зазначила, що, "учні четвертого класу були дуже вражені табором, вони навіть не хотіли їхати додому або переривати роботу. Коли я прийшла на заняття, щоб покликати учнів на спортмайданчик, вони не хотіли йти." Тетяна Дубінк звернула увагу на їхню реакція на нові ігри та заходи, "Було багато нових ігор для них, вони були дуже задоволені і щасливі у цьому таборі ".

Для Крістін Нолд найбільш захоплюючою частиною проекту було стати свідком зміни в лідерських якостях учнів дев'ятого класу та вчителів англійської мови, з якими вона працювала, бачити якими впевненими в своїх силах вони стали, "В кінці проекту, Марія [Коваль] сказала, що вона стала більш впевненим у собі вчителем завдяки семінарам, і тепер вона краще розуміє, як можна розробляти й організовувати проекти. Крім того, Тетяна Вікторівна [Дубінк] вже планує повторити програму з дев'ятого класу в наступному році і сподівається зробити це шкільною традицією ". Крістін Нолд продовжує: "Я була так схвильована і так пишалася тим, що брала участь у цьому чудовому проекті. Я дійсно вважаю, що наші учні тепер розуміють значення волонтерства та наставництва".

Учні четвертого класу були вражені табором, вони навіть не хотіли їхати додому або переривати роботу.

У серпні в Недригайліві провели другий табір Корпусу миру для старших школярів (табір “Я вірю-2”) і у вересні вони провели турнір з кікболу для п'яти шкіл області. Очевидно, що проекти в Недригайлівській школі були б неможливі без підтримки директора школи, заступника директора, і прекрасного викладацького складу вчителів англійської мови. Крістін підкреслила, що їй, "дуже пощастило бути частиною цієї громади.” “Недригайлів - це дійсно особливе місце.” - закінчила вона.

FROM THE FIELD - видання про досягнення добровольців, які працюють в Україні. Публікується 1 раз на 2 місяці за рахунок Корпусу Миру США в Україні

АДРЕСА: Корпус Миру США в Україні
вул. Саксаганського 111 А, Київ 01032, Тел.: 8 (044) 391 66 20, Факс: 8 (044)) 391 66 21;
E-mail: info@ua.peacecorps.gov

РЕДАКТОР: Ольга Лучук-Висоцька

ПЕРЕКЛАД: Ольга Лучук-Висоцька, Генрих Шимонович

АВТОРИ/ФОТОГРАФІЇ: Крістін Нолд, Шерил Прат

ДИЗАЙН ТА ВЕРСТКА: Генрих Шимонович

from the
FIELD

Дайджест Корпусу миру США в Україні. Видається один раз на два місяці.